

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Ľubice Filovej v právnej veci žalobcu **M. J.**, zastúpeného M. J., proti žalovanému **Ústrediu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava**, Špitálska č. 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, číslo 2007/06245-OPPK/Mik zo dňa 13. marca 2007, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 29. mája 2009, č.k. 2S 146/2007-32, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29. mája 2009, č.k. 2S 146/2007-32, **p o t v r d z u j e .**

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom krajský súd zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného číslo 2007/06245-OPPK/Mik z 13. marca 2007, ktorým bolo zamietnuté odvolanie žalobcu a potvrdené prvostupňové rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave č. 2/soc. 2007/08826-1/DMA zo dňa 8. januára 2007. Prvostupňovým rozhodnutím nebolo podľa § 64a zákona č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci

v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 195/1998 Z. z.“) vyhovenej žiadosti žalobcu o priznanie peňažného príspevku za opatrovanie starej matky, E. J..

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že žalobca v žalobe vytýkal odboru posudkových činností zneužívanie, resp. nekompetentnosť pri navrhovaní foriem kompenzácií – služieb, ktoré sú podľa neho v právomoci iného orgánu, praktického lekára, prípadne miestnej samosprávy – obce a namietol, že ho správny orgán neprizval do konania a ako kompenzácia bola navrhnutá opatrovateľská služba, o ktorú nemá záujem. Krajský súd mal za preukázané, že prvostupňový správny orgán pri rozhodovaní o žiadosti žalobcu vychádzal z posudku posudkového orgánu č. 2006/1115/JI zo dňa 8. januára 2007, ktorým bola miera funkčnej poruchy starej matky žalobcu stanovená na 50%, na základe čoho je považovaná za občana s ťažkým zdravotným postihnutím. V rámci tohto posudku ako forma kompenzácie dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia bola v oblasti nevyhnutných životných úkonov a nevyhnutných prác v domácnosti navrhnutá opatrovateľská služba. Odvolací správny orgán vydal dňa 8. marca 2007 posudok o miere funkčnej poruchy starej matky žalobcu, v ktorom vzhľadom na stupeň jej zdravotného poškodenia a sociálnych dôsledkov taktiež ako kompenzáciu navrhol opatrovateľskú službu. Krajský súd mal zato, že žalovaný pre takýto záver dostatočne zistil skutočný stav veci, lebo zo záznamov žalovaného zo šetrenia rodinného prostredia žalobcu a ním opatrovanej starej matky je preukázané, že žalobca svojej starej matke neposkytuje celodenné, osobné a riadne opatrovanie, keďže v šetrenom období denne študuje na strednej škole v Bratislave a u starej matky sa zastaví podľa potreby, resp. nakúpi alebo pomôže s náročnejšími prácami v jej domácnosti (po škole). Krajský súd skonštatoval, že u žalobcu neboli zistené také podmienky, ktoré by odôvodňovali priznanie peňažného príspevku za opatrovanie starej matky a vzhľadom k zistenej miere odkázanosti na pomoc bola navrhnutá opatrovateľská služba, ktorá je v zmysle § 71 zákona č. 195/1998 Z. z. v pôsobnosti obce, čo je v súlade s poučením, daným správnym orgánom.

Rozsudok krajského súdu napadol žalobca včas podaným odvolaním a podľa jeho obsahu žiadal, aby ho odvolací súd zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Nedostatok a nesprávnosť rozsudku videl v tom, že krajský súd neskúmal a neposúdil zdravotno-sociálne a osobnostné predpoklady občana s ťažkým zdravotným postihnutím, a tak nemohol posúdiť správnosť, či nesprávnosť napadnutých rozhodnutí ako aj príslušných posudkov. Žiadal o príspevok za opatrovanie, nie o opatrovateľskú službu, o ktorej žalovaný ani nerozhoduje. Namietal, že jeho stará mama nebola na pojednávanie súdu predvolaná, resp.

nemala možnosť sa vyjadriť, hoci sa jej daná vec bytostne dotýka. Krajský súd nevyhodnotil námietku o nenavrnutí žiadanej kompenzácie, teda peňažného príspevku za opatrovanie a neprihliadol na to, že jeho stará mama potrebuje opateru denno-denne a nemôže jej stačiť pomoc iba v určitom stanovenom čase v priebehu pracovného dňa. Rozhodnutie krajského súdu podľa neho vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že sa plne stotožňuje so svojim napadnutým rozhodnutím, vyjadrením k žalobe zo dňa 18. júla 2008, ako aj s rozsudkom krajského súdu. Odvolanie považuje za nedôvodné a preto navrhol, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal rozhodnutie žalovaného a rozsudok krajského súdu v rozsahu odvolania a v medziach žaloby, odvolanie prejednal bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu nemožno vyhovieť.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného vo veci nároku na peňažný príspevok za opatrovanie.

Pokiaľ žalobca namietal skutočnosť, že jeho stará matka nebola predvolaná na pojednávanie, ani nemala možnosť sa vyjadriť, najvyšší súd poukazuje na to, že v zmysle § 250 OSP sú účastníkmi konania žalobca a žalovaný. Prípadné zrušenie správneho rozhodnutia by sa nedotklo práv a povinností starej matky žalobcu, lebo *peňažný príspevok za opatrovanie* nemôže byť priznaný osobe ťažko zdravotne postihutej, ale *môže byť priznaný* len fyzickej osobe vymedzenej v § 64a ods. 2 zák. č. 195/1998, teda *osobe*, ktorá je v určitom vzťahu k osobe ťažko zdravotne postihutej a *ktorá opatruje osobu ťažko zdravotne postihnutú*.

Pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je **rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia** (§ 250i ods. 1 OSP).

Podľa § 50 ods. 1 zákona č. 195/1998 Z. z. na účely kompenzácie sa posudzuje miera funkčnej poruchy občana podľa druhu zdravotného postihnutia uvedeného v prílohe č. 4.

Podľa § 57 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 195/1998 Z. z. na základe posúdenia podľa § 50 ods. 1 a § 52 ods. 1 **sa vydáva posudok o**

- a) miere funkčnej poruchy,
- b) tom, či ide o občana s ťažkým zdravotným postihnutím,
- c) sociálnych dôsledkoch ťažkého zdravotného postihnutia.

Súčasťou posudku je vždy návrh formy kompenzácie.

Podľa § 64a ods. 1 a 3 veta prvá zákona č. 195/1998 Z. z. fyzickej osobe, ktorá opatruje občana s ťažkým zdravotným postihnutím staršieho ako šesť rokov **odkázaného podľa posudku vydaného podľa § 57 ods. 1 a 2 na celodenné, osobné a riadne opatrovanie** (ďalej len "opatrovanie"), **možno poskytnúť peňažný príspevok za opatrovanie**. Peňažný príspevok za opatrovanie nemožno poskytnúť, ak občanovi s ťažkým zdravotným postihnutím sa poskytuje peňažný príspevok na osobnú asistenciu alebo ak sa mu starostlivosť zabezpečuje opatrovateľskou službou. Opatrovanie občana s ťažkým zdravotným postihnutím fyzickou osobou uvedenou v odseku 2 sa vykonáva najmä na účely zabezpečenia pomoci pri nevyhnutných životných úkonoch uvedených v prílohe č. 1.

Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že jedným z hľadísk posudzovania nároku na peňažný príspevok za opatrovanie je odkázanosť občana na celodenné, osobné a riadne opatrovanie.

Miera funkčnej poruchy starej matky žalobcu bola stanovená vo výške 50%, je teda považovaná za občana s ťažkým zdravotným postihnutím, čo však nebolo v posudzovanom prípade sporné. Spornou medzi účastníkmi bola otázka, či na základe zdravotných ťažkostí starej matky boli splnené podmienky pre priznanie peňažného príspevku za opatrovanie. Podľa posudku oddelenia posudkových činností z 8. januára 2007 ako aj správy o šetrení v domácnosti stará matka žalobcu je prevažnú časť dňa v byte sama, je schopná pripraviť si jedlo, najesť sa, použiť toaletu aj bez pomoci inej osoby. Potrebuje pomoc inej osoby pri nevyhnutných životných úkonoch a prácach v domácnosti, najmä pri nakupovaní, pri

hygiene, pri obúvaní a upratovaní, **nie však v rozsahu celodenného, osobného a riadneho opatrovania**, preto v posudku bola navrhnutá kompenzácia formou opatrovateľskej služby.

Odvolací správny orgán za účelom objektívneho posúdenia veci dňa 8. marca 2007 vydal posudok, v ktorom opätovne prehodnotil sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia starej matky žalobcu, vychádzajúc aj zo záznamu lekára odboru posudkových činností zo 6. marca 2007. V predmetnom posudku sa konštatuje, že stará matka žalobcu žije v bezbariérovom byte sama a v prípade vybavovania úradných, či občianskych záležitostí alebo v prípade návštevy lekárov, sprievod a pomoc zabezpečuje jej syn. Vnuk denne študuje na strednej škole v Bratislave a podľa potreby sa u starej matky zastaví. Taktiež je v posudku uvedené, že zdravotné postihnutie pani J. obmedzuje v mobilite, avšak podľa jej vlastného vyjadrenia na mechanickom invalidnom vozíku si dokáže navariť a prichystať si jedlo, vie si zabezpečiť osobnú hygienu, dokáže prejsť na toaletu. Pomoc inej osoby potrebuje pri sprchovaní, obúvaní a obliekaní spodného ošatenia. Aj v posudku druhostupňového správneho orgánu bolo ustálené, že pani J. nie je odkázaná na pomoc inou osobou *do takej miery, v dôsledku ktorej by bola odkázaná na celodenné, osobné a riadne opatrovanie*.

Žalobca v žalobe neuviedol žiadne dôvody, ktoré by spochybnili objektívnosť a úplnosť posúdenia sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia jeho starej matky a závery posudkov, že vzhľadom na zachovanú schopnosť sebaobsluhy pri vyššie uvedených životných úkonoch **nie je odkázaná na celodenné, osobné a riadne opatrovanie**. Žalobca pritom v rozhodnom čase navštevoval denné štúdium na strednej škole, teda sám nespĺňal jednu z podmienok priznania príspevku za opatrovanie, a to podmienku celodennej osobnej starostlivosti.

Aj odvolací súd dospel k záveru, že žalovaný si zadovážil dostatočné skutkové podklady pre svoje rozhodnutie podľa zákona, na základe ktorých vyvodil správny právny záver, ktorý v napadnutom rozhodnutí dostatočne odôvodnil. Nepochybil preto krajský súd, keď napadnuté rozhodnutie žalovaného ako zákonné potvrdil. K námietke žalobcu, že krajský súd neskúmal a neposúdil zdravotno-sociálne a osobnostné predpoklady jeho starej matky, najvyšší súd uvádza, že *úlohou súdu v správnom súdnictve nie je vykonávať dokazovanie a opakovať, prípadne nahrádzať tak činnosť správnych orgánov pri zisťovaní skutkového stavu, ale len preskúmať "zákonnosť" ich rozhodnutí, teda to, či kompetentné orgány*

pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 druhá veta OSP v spojení s § 219 ods. 2 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 224 ods. 1 OSP a § 142 ods. 1 OSP tak, že žalobcovi ich náhradu nepriznal, pretože v tomto konaní nebol úspešný.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. októbra 2010

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Anna Koláriková